

Nieuwsbrief ERF Updates - Nummer 14, 2017

Nummer 14, 2017

Redactie: mr. F.M.H. Hoens.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2017:1137](#) 23-06-2017

Hof

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2017:2854](#) 26-06-2017

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2017:1924](#) 04-05-2017

[Gerechtshof Den Haag, ECLI:NL:GHDHA:2017:648](#) 01-03-2017

[Gerechtshof Den Haag, ECLI:NL:GHDHA:2017:582](#) 21-02-2017

Rechtbank

[Rechtbank Oost-Brabant, ECLI:NL:RBOBR:2017:3293](#) 22-06-2017

[Rechtbank Gelderland, ECLI:NL:RBGEL:2017:3208](#) 15-06-2017

[Rechtbank Midden-Nederland, ECLI:NL:RBMNE:2017:3261](#) 15-06-2017

[Rechtbank Zeeland-West-Brabant, ECLI:NL:RBZWB:2017:3630](#) 09-06-2017

[Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2017:4704](#) 22-05-2017

[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2017:4765](#) 19-04-2017

RECHTSPRAAK

Ontslag vereffenaars afgewezen.

Erfgenaam X verzoekt om het ontslag van drie benoemde vereffenaars wegens gewichtige redenen (art. 4:206 lid 5 BW). Volgens X schieten de vereffenaars zodanig tekort dat van haar als deelgenoot niet kan worden gevergd dat de nalatenschap nog langer door hen wordt beheerd.

Volgens het hof is geen sprake van gewichtige redenen. De vereffening verkeert in een vergevorderd stadium. Er moet alleen nog een legaat van een woning in Spanje worden afgegeven. Dat de afwikkeling geruime tijd kost, wordt mede veroorzaakt door de omstandigheid dat nalatenschapsvermogen in het buitenland ligt.

X kan de vereffenaars niet verwijten dat zij het beheer van de Spaanse woning hebben overgelaten aan de legataris, die overigens al aan zijn inbrengverplichting (sublegaat) heeft voldaan. Het is in beginsel aan de vereffenaars, als vertegenwoordigers van de erfgenamen, om te bepalen wie het beheer voert ten aanzien van buitenlands vermogen.

De vraag of de vereffenaars ten onrechte kosten maken ten laste van de boedel, komt pas in de volgende vereffeningsfase aan de orde, dat is bij het afleggen van de rekening en verantwoording (art. 4:218 lid 1 BW, art. 4:221 BW).

Het hof ziet geen gewichtige redenen voor ontslag, nog daargelaten dat het ontslag in dit stadium ongewenst zou zijn (kostenverhogend en vertragend).

Instantie: Gerechtshof Den Haag

Datum uitspraak: 01-03-2017

ECLI: ECLI:NL:GHDHA:2017:648

Zaaknummer: 200.193.308/01

Rechters: A.H.N. Stollenwerck, A.E. Sutorius-van Hees en L.N.A. van Veen

Wetsartikelen: 4:206 BW, 4:218 BW en 4:221 BW

RECHTSPRAAK

Gevolgen van toedeling van perceel dat door verkrijgende verjaring niet meer tot de nalatenschap behoort.

In geschil is de waardering van een perceel dat door verkrijgende verjaring niet meer tot de nalatenschap behoort, maar aan een derde toekomt. Voordat de verkrijgende verjaring is vastgesteld, is het perceel door de rechtbank toegedeeld aan de erfgenaam X, tevens pachter, voor de verpachte waarde. De derde had zich toen al gemeld. Volgens de rechtbank kwam het risico van verjaring – het risico dat tegenover deze toedeling geen eigendom stond – voor rekening van X, omdat deze het in zijn macht had de verjaring te stuiten.

Mede-erfgenaam Y stelt dat het perceel in vrije staat moet worden toegedeeld (toegerekend) aan X, aangezien de rechtbank het risico bij X neerlegt. Het hof (ECLI:NL:GHARL:2016:497) wees dit af, omdat vaststaat dat het perceel niet meer tot de onverdeeldheid behoort en niet meer in de verdeling kan worden betrokken.

Y gaat tegen dit oordeel succesvol in cassatie. De rechtsstrijd in hoger beroep was op dit punt beperkt tot de waarde waartegen het perceel in de verdeling diende te worden betrokken. Als peildatum voor de verdeling en waardering geldt 12 april 1994, zodat voor de beslechting van dit geschilpunt niet terzake doet dat het perceel ten tijde van het arrest van het hof (2016) niet meer tot de onverdeeldheid behoort.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 23-06-2017

ECLI: ECLI:NL:HR:2017:1137

Zaaknummer: 16/02405

Rechters: A.M.J. van Buchem-Spapens, T.H. den Tanja-van Broek en C.E. du Perron

Wetsartikelen: 3:182 BW

RECHTSPRAAK

Recht op ontslagvergoeding gaat over op erfgenaam.

Erflater heeft tijdens leven recht gekregen op een ontslagvergoeding op basis van een sociaal plan. De vraag is of dit recht is overgegaan op zijn erfgenaam. Volgens de kantonrechter is dat het geval. Het recht op de beëindigingsvergoeding is een voor overgang vatbaar recht (art. 4:182 lid 1 BW). Volgens vaste rechtspraak is het recht op een ontbindingsvergoeding, ondanks het mogelijk persoonlijke karakter ervan, voor vererving vatbaar.

Instantie: Rechtbank Oost-Brabant

Datum uitspraak: 22-06-2017

ECLI: ECLI:NL:RBOBR:2017:3293

Zaaknummer: 5453618 16-9081

Rechters: J.H. Wiggers

Wetsartikelen: 4:182 BW

RECHTSPRAAK

Machtiging om alsnog beneficiair te aanvaarden (art. 4:194a BW) afgewezen.

Erflaters nalatenschap – overleden in 2014 – vererft volgens de wettelijke verdeling. Echtgenote en kinderen aanvaarden de nalatenschap zuiver. Als de echtgenote in november 2016 een schuld aan een zorgkantoor – wegens een nog openstaande PGB-vordering – ontdekt, verzoekt zij binnen drie maanden de kantonrechter machtiging om de nalatenschap alsnog beneficiair te aanvaarden (art. 4:194a BW).

De kantonrechter toetst het verzoek aan artikel 4:194a lid 2 BW, omdat de schuld na de (wettelijke) verdeling van de nalatenschap is ontdekt. Echter, omdat de echtgenote de schuld had behoren te kennen – zij is niet te goeder trouw, vergelijk art. 3:11 BW – weigert de kantonrechter de machtiging te verlenen.

De echtgenote had ten minste de administratie van erflater moeten raadplegen. Dat zij de administratie heeft uitbesteed komt voor haar rekening en risico. Zij wist dat erflater PGB-gelden ontving, zodat zij nader onderzoek had moeten doen. Het zorgkantoor heeft de stukken voorts niet naar een onjuist adres gezonden. Het betrof een postadres dat erflater zelf had opgegeven, nota bene van een dochter die ook erfgenaam is. Overigens zijn PGB-stukken ook naar het woonadres van het echtpaar verstuurd.

Instantie: Rechtbank Midden-Nederland

Datum uitspraak: 15-06-2017

ECLI: ECLI:NL:RBMNE:2017:3261

Zaaknummer: 5698740 UT VERZ 17-1176

Rechters: M.H.F. van Vugt

Wetsartikelen: 4:194a BW en 3:11 BW

RECHTSPRAAK

Artikel 4:15 BW niet analoog toepasbaar op ouderlijke boedelverdeling.

Vader overlijdt in 2005. Zijn nalatenschap vererft volgens een ouderlijke boedelverdelingstestament (art. 4:1167 oud BW). Volgens de zoon is zijn onderbedelingsvordering op moeder opeisbaar geworden en hij verzoekt de kantonrechter om vaststelling van zijn vordering op grond van artikel 4:15 lid 1 BW.

Volgens de kantonrechter is de zoon niet-ontvankelijk. Hoewel artikel 4:15 BW onmiddellijke werking heeft (art. 68a en art. 126 Overgangswet NBW), is het artikel hier niet toepasselijk, omdat geen sprake is van een wettelijke verdeling (art. 4:13 BW). Voor analoge toepassing is geen aanleiding (Hof Amsterdam 6 september 2007, ECLI:NL:GHAMS:2007:BD2297). De kantonrechter verwijst de zaak naar de rechtbank (art. 69 lid 2 Rv).

Instantie: Rechtbank Gelderland

Datum uitspraak: 15-06-2017

ECLI: ECLI:NL:RBGEL:2017:3208

Zaaknummer: 5852600 \ EZ VERZ 17-154

Rechters: O. Nijhuis

Wetsartikelen: 4:13 BW, 4:15 BW, 4:1167 oud BW, 68a Overgangswet NBW, 126 Overgangswet NBW en 69 Rv

RECHTSPRAAK

Griffierecht uitdelingslijst ten laste van de Staat wegens onvoldoende liquiditeiten.

De benoemde vereffenaar van een nalatenschap legt de uitdelingslijst ter griffie neer (art. 4:218 lid 1 BW). Uit deze lijst volgt dat de nalatenschap negatief is.

Voor de neerlegging wordt 611 euro griffierecht geheven. De vereffenaar verzet zich hier tegen. De nalatenschap bevat onvoldoende liquiditeiten om het griffierecht te voldoen.

Hoewel de Wet griffierechten burgerlijke zaken (Wgbz) en de ministeriële Regeling griffierechten burgerlijke zaken er niet in voorzien het griffierecht te verminderen of kwijt te schelden, acht de kantonrechter het hier aangewezen dat het griffierecht ten laste van de Staat komt. De vereffenaar had namelijk ook om kosteloze vereffening of opheffing van de vereffening kunnen verzoeken (ar. 4:209 lid 1 BW). Zo'n verzoek was hoogstwaarschijnlijk toegewezen en dan was het griffierecht ook (al dan niet deels) ten laste van de Staat gekomen.

Instantie: Rechtbank Zeeland-West-Brabant

Datum uitspraak: 09-06-2017

ECLI: ECLI:NL:RBZWB:2017:3630

Zaaknummer: 5832528 OV VERZ 17-3082

Rechters: P.J.M. Rouwen

Wetsartikelen: 4:218 BW

RECHTSPRAAK

BOF niet van toepassing op vererving van vastgoed-bv.

Twee kinderen doen voor hun verkrijging van aanmerkelijkbelangaandelen uit vaders nalatenschap beroep op de bedrijfsopvolgingsfaciliteit (BOF) voor de erfbelasting (art. 35b SW 1956). De inspecteur past de BOF niet toe, omdat de bv geen materiële onderneming dreef bij erflaters overlijden (art. 35c SW 1956). De rechtbank geeft de inspecteur gelijk.

De activiteiten van de vennootschap moeten op zichzelf kunnen worden aangemerkt als een onderneming in materiele zin (HR 10 maart 2017, ECLI:NL:HR:2017:396), waarvan sprake is bij aanwezigheid van een duurzame organisatie van kapitaal en arbeid die is gericht op het deelnemen aan het maatschappelijk productieproces met het oogmerk om winst te behalen. Bij exploitatie van onroerende zaken geldt in dat verband dat de in dit kader te verrichten of verrichte arbeid naar aard en omvang meer moet hebben omvat dan bij normaal vermogensbeheer gebruikelijk is, met als doel het behalen van een rendement dat het bij normaal vermogensbeheer opkomende rendement te boven gaat (HR 17 augustus 1994, ECLI:NL:HR:ZC5731 en HR 29 mei 1996, ECLI:NL:HR:1996:AA1845).

In dit geval gaat het om een onroerendgoedportefeuille van vier onroerende zaken. Het complex is in 1969 ontwikkeld en in 1998 verkregen door de ouders van de kinderen. De verhuur is de belangrijkste inkomstenbron van de bv en de werkzaamheden – onderhandelen met huurders, opstellen van huurcontracten, inning en huuradministratie en beheer van de portefeuille – zien slechts op het behouden van het rendement, het instand houden van de belegging. Er is geen sprake van projectontwikkeling.

Instantie: Rechtbank Noord-Holland

Datum uitspraak: 22-05-2017

ECLI: ECLI:NL:RBNHO:2017:4704

Zaaknummer: AWB - 16 _ 1019

Rechters: M.W. Koenis, M.C. van As en B. van Walderveen

Wetsartikelen: 35b SW 1956 en 35c SW 1956

RECHTSPRAAK

Onderscheid tussen derden- en kindtarief successiebelasting niet in strijd met internationale verdragen.

Erflater (overleden 2013) heeft zijn neef en nicht (zie voor de nicht ECLI:NL:GHSHE:2017:1925) tot enige erfgenamen benoemd. De inspecteur past voor de erfbelasting het derdentarief toe (art. 24 SW 1956). Volgens de erfgenamen is er geen rechtvaardiging (meer) voor het door de wetgever gemaakte onderscheid tussen kinderen en niet-kinderen. Zij achten het onderscheid in strijd met internationale verdragen (art. 26 IVBPR, art. 14 EVRM, art. 1 EP EVRM).

Het hof wijst dit standpunt af onder verwijzing naar HR 19 oktober 2007 (ECLI:NL:HR:2007:AZ1715) en HR 15 oktober 2010 (ECLI:NL:HR:2010:BO0407). De wetgever heeft de ruime grenzen van de beoordelingsvrijheid niet overschreden en er is geen sprake van aantasting van het eigendomsrecht.

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 04-05-2017

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2017:1924

Zaaknummer: 15/01189

Rechters: A.J. Kromhout, A.P.M. van Rijn en B.F.A. van Huijgevoort

Wetsartikelen: 24 SW 1956

RECHTSPRAAK

Overlijden tijdens echtscheidingsprocedure en ouderlijke boedelverdeling.

Als moeder overlijdt, ligt zij in echtscheiding. De echtscheidingsbeschikking is nog niet in kracht van gewijsde gegaan en kon nog niet ingeschreven worden in de registers van de burgerlijke stand. Moeder heeft een (horizontale) ouderlijke boedelverdelingstestament (art. 4:1167 oud BW) gemaakt en haar echtgenoot (vader) tot executeur benoemd.

Vader eist in kort geding dat de kinderen opgave doen van het nalatenschapsvermogen en afgifte daarvan.

Volgens de kortgedingrechter heeft vader onvoldoende spoedeisend belang bij zijn vordering. Hij heeft geen antwoord kunnen geven op de vraag wanneer de nalatenschap afgewikkeld moet zijn en er is nog geen uitnodiging tot het doen van successieaangifte ontvangen. Ook heeft vader niet aangetoond welk belang hij heeft om spoedig over de nalatenschap te beschikken. De kinderen hebben al een opgave gedaan van de nalatenschap. Vaders vermoeden dat zij goederen aan de nalatenschap hebben onttrokken, heeft hij niet onderbouwd.

Of de testamentaire beschikkingen ten behoeve van vader zijn vervallen op grond van artikel 4:52 BW, zoals de kinderen stellen, kan alleen in een bodemprocedure aan de orde komen.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 19-04-2017

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2017:4765

Zaaknummer: 522693

Rechters: P. de Bruin

Wetsartikelen: 4:1167 oud BW en 4:52 BW

RECHTSPRAAK

Veroordeling tot betaling legitieme portie. Schorsing van uitvoerbaarverklaring bij voorraad afgewezen.

De rechtbank heeft twee erfgenamen veroordeeld tot betaling van legitimaire vorderingen. Deze veroordeling is – op vordering en zonder nadere motivering – uitvoerbaar bij voorraad verklaard. Bij incidentele vordering vorderen de erfgenamen nu schorsing van de uitvoerbaarverklaring bij voorraad (art. 351 Rv). Zij stellen dat hun belang om voortgang te kunnen blijven behouden voor de dagelijkse levensbehoeften zwaarder weegt dan het belang van de legitimarissen om betaald te worden.

Het hof past bij de beoordeling de richtlijnen toe uit de arresten van de Hoge Raad van 30 mei 2008 (ECLI:NL:HR:2008:BC5012) en 20 maart 2015 (ECLI:NL:HR:2015:688) en concludeert dat de erfgenamen niet hebben aangetoond dat de betaling hen in een onmogelijke positie of noodsituatie brengt. Zij hebben geen inzicht gegeven in hun financiële situatie. De uitvoerbaarverklaring bij voorraad wordt niet geschorst.

Instantie: Gerechtshof Den Haag

Datum uitspraak: 21-02-2017

ECLI: ECLI:NL:GHDHA:2017:582

Zaaknummer: 200.202.342/01

Rechters: A.N. Labohm, P.B. Kamminga en A.H.N. Stollenwerck

Wetsartikelen: 351 Rv en 4:81 BW

RECHTSPRAAK

Strafrecht. Erfgenaam veroordeeld voor verduistering. Geen schadevergoedingsmaatregel.

De rechtbank veroordeelt X voor het strafbare feit van verduistering (art. 321 Wetboek van Strafrecht, Sr).

X heeft kort na het overlijden van haar vader ruim 70.000 euro opgenomen van zijn bankrekening, zonder de bank van het overlijden op de hoogte te stellen. X heeft dit bedrag naar eigen zeggen in vaders doodskist gestopt, waarna vader is gecremeerd. Dit alles, terwijl X zich bewust was van het feit dat haar broer waarschijnlijk ook gerechtigd was in de nalatenschap.

De rechtbank veroordeelde X voor verduistering (ECLI:NL:RBOBR:2017:221). Het hof doet dit thans ook. De gedragingen van X kunnen naar hun uiterlijke verschijningsvorm worden aangemerkt als zo zeer gericht op het wederrechtelijk toe-eigenen van het geldbedrag, dat het niet anders kan zijn dan dat X, op zijn minst genomen, de aanmerkelijke kans heeft aanvaard dat zij zich op deze wijze schuldig maakte aan de wederrechtelijke toe-eigening van dit geldbedrag. Het hof legt X een taakstraf op van 100 uur of 50 dagen hechtenis.

De broer vordert als benadeelde partij schadevergoeding. Het hof verklaart de broer niet-ontvankelijk. De voorzieningenrechter heeft in 2012 X al veroordeeld om het bedrag onder een notaris te storten ten behoeve van de broer. Nu de civiele rechter al over de vordering van de broer heeft beslist, heeft deze geen belang meer bij zijn vordering in het strafgeding.

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 26-06-2017

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2017:2854

Zaaknummer: 20-000201-17

Rechters: Y.G.M. Baaijens-van Geloven, K. van der Meijde en T.A. de Roos

Wetsartikelen: 321 Sr